

**Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej
pt. *Sprawiedliwość ekologiczna w gospodarce, energetyce
i administracji***

A report from the international scientific conference titled
*Environmental justice in economy, energy production
and administration*

W dniach 9-11 maja 2016 roku w Gdańsku, odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa, będąca jednocześnie zjazdem katedr prawa ochrony środowiska. Konferencja poświęcona została problematyce sprawiedliwości ekologicznej w gospodarce, energetyce i administracji. Organizatorzy – Katedra Prawa Gospodarczego Publicznego i Ochrony Środowiska Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz Pomorski Instytut Naukowy im. Prof. Brunona Synaka połączyli to wydarzenie naukowe z jubileuszem 40-lecia pracy zawodowej, naukowej i dydaktycznej prof. zw. dr hab. Janiny Ciechanowicz-McLean. W wydarzeniu uczestniczyło łącznie 100 przedstawicieli reprezentujących 23 ośrodki naukowe, sądy i organy ochrony środowiska. Konferencja została objęta patronatem honorowym Ministra Środowiska RP oraz patronatem medialnym Radia Gdańsk.

Sesje konferencyjne dotyczyły problematyki sprawiedliwości ekologicznej zarówno w ujęciu wąskim odnosząc się ściśle do wspomnianego pojęcia, jak również w ujęciu szerokim prezentując tę problematykę na tle rozważań z zakresu różnych gałęzi prawa.

Komitet Naukowy Konferencji skupiał wybitnych specjalistów z zakresu prawa ochrony środowiska z kraju i ze świata. W jego skład weszli: Przewodnicząca prof. Janina Ciechanowicz-McLean (Uniwersytet Gdański w Gdańsku); prof. Klaus Bosselmann (Uniwersytet w Auckland, Nowa Zelandia); prof. Milan Damohorsky (Uniwersytet Karola w Pradze, Czechy); prof. Sonia Kosciarova (Uniwersytet w Trnavie, Słowacja); prof. Wojciech Radecki (Instytut Nauk Prawnych PAN); prof. Aleksander Lipiński (Uniwersytet Śląski w Katowicach); prof. Marek Górski (Uniwersytet Szczeciński w Szczecinie); prof. Bartosz Rakoczy (Uniwersytet Mikołaja Kopernika

w Toruniu); prof. Jerzy Zajadło (Uniwersytet Gdański w Gdańsku) oraz dyr. Danuta Makowska (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku).

Konferencja podzielona została na 3 sesje tematyczne – po jednej sesji każdego dnia. W ramach każdej z nich obrady odbywały się w panelach skupiających wystąpienia 5-8 prelegentów. Konferencja rozpoczęła się od powitania gości i uczestników wydarzenia przez kierownik Katedry Prawa Gospodarczego Publicznego i Ochrony Środowiska UG prof. zw. dr hab. Janinę Ciechanowicz-McLean. Następnie nastąpiło otwarcie konferencji i wystąpienia okolicznościowe: JM Rektora Uniwersytetu Gdańskiego prof. zw. dr. hab. Bernarda Lammka oraz Dziekana WPIA prof. UG dr. hab. Jakuba Steliny.

Sesja pierwsza zatytułowana „Sprawiedliwość ekologiczna w teorii i w prawie” podzielona została na 4 panele dyskusyjne. Sesję prowadził dr Tomasz Bojar-Fijałkowski. W pierwszym panelu swoje wystąpienia przedstawiło sześciu prelegentów: prof. dr hab. Jerzy Zajadło (UG) *Sprawiedliwość – enigmatyczna idea czy konkretna zasada prawa?*; dr hab. Piotr Krajewski (UWM) *Koncepcja sprawiedliwości wewnątrz- i międzypokoleniowej pomiędzy koniecznością ochrony zasobów genetycznych a potrzebą rozwoju gospodarczego*; dr hab. Piotr Korzeniowski (UŁ/WSA w Warszawie) *Sprawiedliwość ekologiczna jako wartość ochrony prawnej środowiska*; dr hab. Adam Habuda (INP PAN) *Nawiązania do sprawiedliwości ekologicznej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego z zakresu ochrony przyrody*; prof. dr hab. Kazimierz Piekut (SGGW) *Sprawiedliwość ekologiczna w rolnictwie* oraz dr hab. Andrzej Powalowski (UG) *Sprawiedliwość a działalność gospodarcza*. Następny panel dyskusyjny objął wystąpienia kolejnych sześciu prelegentów: dr hab. Bogumiła Pawluśkiewicz (SGGW) *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne jako element sprawiedliwości ekologicznej*; Ph.D. Michal Maslen (University of Trnava) *The Slovak environmental justice in the field of water management*; dr Diana Trzcńska (UG) *Sprawiedliwość ekologiczna w obszarze zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska z perspektywy standardów emisji i jakości środowiska*; dr Karolina Karpus (UMK) *Sprawiedliwość ekologiczna a założenia modelu odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami*; dr Justyna Goździewicz-Biechońska (UAM) *Prawna regulacja energetyki prosumenckiej w kontekście realizacji zasady sprawiedliwości ekologicznej*; dr Tomasz Bojar-Fijałkowski (EWSPA/UG) *Sprawiedliwość ekologiczna jako cel prawa ochrony środowiska czy prawa zarządzania środowiskiem?* W trzecim panelu swoje referaty przedstawili: dr Maciej Nyka (UG) *Sprawiedliwość ekologiczna jako podstawa tworzenia się gospodarczego prawa środowiska*; dr Monika Zakrzewska (Politechnika Warszawska) *Aksjologiczne i organizacyjne aspekty ochrony zdrowia ludzi w procedurze oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko*; dr Ma-

riusz Baran (UJ) *Odpowiedzialność odszkodowawcza państwa członkowskiego za szkody wyrządzone naruszeniem unijnego prawa ochrony środowiska*; mgr Natalia Tucholska (UG) *Transgraniczna szkoda jądrowa a poczucie sprawiedliwości ekologicznej*; mgr Ewa Maria Sokołowska (Kancelaria) *Odpowiedzialność cywilna za szkody w środowisku a sprawiedliwość ekologiczna*; mgr Marta Żurawik-Paszkowska (RDOŚ Gdańsk/UG) *Sprawiedliwość ekologiczna a działalność organów ochrony środowiska w Polsce*. Na ostatni, czwarty panel pierwszej sesji składało się sześć wystąpień: mgr Mateusz Karciarz (UAM) *Oplata za gospodarowanie odpadami komunalnymi a sprawiedliwość ekologiczna*; mgr Piotr Dembicki (UG) *Zasada zrównoważonego rozwoju jako przejaw sprawiedliwości ekologicznej w realizacji procesów inwestycyjno-budowlanych*; mgr Konrad Różowicz (UAM) *Sprawiedliwość ekologiczna a zasady prawa ochrony środowiska*; mgr Tomasz Augustyniak (WISE Gdańsk/UG) *Realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego w świetle braku prawnej regulacji uciążliwości zapachowych a sprawiedliwość ekologiczna*; mgr Marta Roman (Kancelaria) *O poszukiwaniach sprawiedliwości ekologicznej w prawie hiszpańskim i latynoamerykańskim*; mgr Paweł Grabowski (UŁ) *Uwarunkowania prawno-proceduralne koncepcji obwiedni warunków brzegowych projektów energetyki w procedurze oceny oddziaływania na środowisko*.

Sesja druga pod tytułem „Sprawiedliwość ekologiczna w praktyce”, podobnie jak sesja pierwsza, składała się z czterech paneli dyskusyjnych. Obrady prowadziła dr Diana Trzczińska. Pierwszy panel objął siedem wystąpień: prof. dr hab. Bartosz Rakoczy (UMK) *Sprawiedliwość społeczna a gradacja prawa do środowiska*; prof. dr hab. Marek Górski (USz) *Przeniesienie statusu wytwórcy odpadów na inny podmiot*; prof. dr hab. Aleksander Lipiński (UŚ) *Likwidacja zakładu górniczego*; prof. dr hab. Ryszard Mikosz (UŚ) *Skarb Państwa jako podmiot odpowiedzialny za szkody wyrządzone ruchem zakładu górniczego*; dr hab. Zbigniew Bukowski (UKW) *Gospodarka o obiegu zamkniętym a prawo ochrony środowiska*; dr hab. Anna Haładaj (KUL) *Instytucje sprawiedliwego rozdziału dóbr w prawie ochrony środowiska*; dr hab. Grzegorz Dobrowolski (UŚ) *O problemach z wykładnią definicji mających charakter techniczny (na przykładzie definicji obiektu budowlanego)*. W drugim panelu zaprezentowane następujące referaty: dr hab. Barbara Iwańska (UJ) *Zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania art. 6 dyrektywy siedliskowej w zdecentralizowanym modelu stosowania unijnego prawa ochrony środowiska*; dr hab. Małgorzata Polkowska (AON) *Ograniczenia w prowadzeniu działalności kosmicznej na rzecz ochrony środowiska kosmicznego*; dr hab. Ewa Czech (UwB) *Zaświadczenia jako instrument prawny wykorzystywany do ochrony środowiska w procesie inwestycyjnym*; dr hab. Tomasz Bąkowski (UG) *Specjalna strefa rewitalizacji jako instru-*

ment urzeczywistnienia koncepcji sprawiedliwości ekologicznej; dr hab. Anna Dobaczewska (UG) *Inwestycje na rzecz zrównoważonego transportu*; dr Zygmunt Wiśniewski (WSA w Wrocławiu) *Ochrona prawna parków krajobrazowych w orzecznictwie sądownoadministracyjnym*; dr inż. Adam Kwiatkowski (RD Lasów Państwowych) *Wymogi gospodarki leśnej a oczekiwania społeczeństwa na przykładzie lasów Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku*. Podczas trzeciego panelu swoje wystąpienia zaprezentowało pięciu prelegentów: mgr Danuta Makowska (RDOŚ) *Rozwój gospodarczy a ochrona środowiska. Czy Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska jest organem proinwestycyjnym?*; dr Agnieszka Wilk-Ilewicz (Politechnika Warszawska/NSA) *Określenie uwarunkowań środowiskowych w stosunku do przedsięwzięć, których realizacja została już rozpoczęta (bez OOS) na podstawie wyroku NSA o sygn. akt II OSK 542/14*; dr Agata Kosieradzka-Federczyk (WSiSiZ w Warszawie) *Odstąpienie od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko jako kwalifikowana wada decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – stanowisko sądów administracyjnych*; dr Anna Fogel (IGPiM/U.m.st. Warszawy) *Koncepcja pozytywnych obowiązków państwa w ochronie środowiska – ewolucja wpływu praw człowieka na ograniczenie możliwości zagospodarowania terenu*; dr Kamila Sobieraj (KUL) *Nowe regulacje w zakresie systemu handlu uprawnieniami do emisji – czy rokuje większą skutecznością wdrażania gospodarki niskoemisyjnej?* Czwarty a zarazem ostatni panel drugiej sesji zawierał następujące wystąpienia: dr Michał Krzykowski (UWM) *Składowanie dwutlenku węgla w polskim systemie prawnym*; dr Ilona Przybojewska (UJ) *Solidarność klimatyczna a solidarność energetyczna*; dr Agnieszka Balmas (UG) *Sprawiedliwość ekologiczna w dostępie do terapii w sytuacji zagrożenia życia – zagadnienia publicznoprawne*; dr Leszek Karski (UKSW) *Odrębność prawa środowiskowego*; dr Małgorzata Szalewska (UMK) *Ekwiwalentność opłat za korzystanie ze środowiska*. Drugi dzień obrad zwieńczyło zebranie kierowników katedr i zakładów prawa ochrony środowiska.

Trzecia sesja pod tytułem „Ograniczenia w stosowaniu sprawiedliwości ekologicznej” objęła dwa panele dyskusyjne. Obrady w ramach sesji prowadził dr Maciej Nyka. Pierwszy panel obejmował 7 wystąpień: dr Roman Stec (UPH Siedlce) *Szkody powodowane przez zwierzęta łowne i prawnie chronione w uprawach rolnych i w lasach w świetle zmian przepisów ustaw: Prawo Łowieckie i o ochronie przyrody. Uwarunkowania społeczno-prawne*; dr Piotr Zacharczuk (KUL) *Skutki prawne wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2014 r., sygn. akt P 19/13*; dr Joanna Sylwia Kierzkowska (Bydgoska Szkoła Wyższa) *Uczciwość polskiego ustawodawcy wobec podziału obowiązków w zakresie ochrony środowiska między wybrane „służby, inspekcje i strażę”*; dr Magdalena Micińska-Bojarek (K-PSW w Bydgoszczy)

III sektor czy V kolumna – status prawny organizacji ekologicznych w Federacji Rosyjskiej; dr Anna Górczyńska (UŁ) Zamówienia publiczne na innowacyjne bio-produkty; dr Krzysztof Biernat (WSB Gdańsk) Zielone zamówienia publiczne – aspekt praktyczny; dr Sławomir Koroluk (UG) Regulacja prawna w zakresie zamówień publicznych: kierunki przemian. Podczas drugiego panelu swoje referaty przedstawili: mgr Michał Behnke (Kancelaria) Zasada przezorności jako determinanta rozwoju gospodarczego; mgr Małgorzata Piekarska (UŚ) Realizacja zasad ekorozwoju w związku z działalnością regulowaną ustawą prawo geologiczne i górnicze; mgr Katarzyna Zawada (UŚ) Społeczna ekspertyza ekologiczna w Federacji Rosyjskiej; mgr Klaudia Cholewa (UŚ) Informacja o środowisku w gospodarce odpadami; mgr Ewa Olejarczyk (UŚ) Interes prawny w zaskarżeniu uchwały wykonawczej do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami; mgr Daria Danecka (INP PAN) Czy system administracyjnych kar pieniężnych urzeczywistnia ideę sprawiedliwości (uwagi na przykładzie ochrony terenów zieleni i zadrzewień); mgr Łukasz Ciołek (UPH Siedlce) Status straży łowieckich i ich pozycja w systemie prawno-organizacyjnym bezpieczeństwa i porządku publicznego w Polsce; mgr Jakub Turski (WSAiB w Gdyni / Kancelaria Adwokacka Tomasz Kopoczyński) Wpływ zasady prowadzenia postępowania administracyjnego w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (art. 8 k.p.a.) na stosowanie administracyjnych kar pieniężnych w prawie ochrony środowiska.

Każdy z paneli zwieńczony był dyskusją, w ramach której pojawiały się liczne głosy oraz pytania związane z prezentowanymi zagadnieniami.

Podsumowując obrady konferencyjne należy zauważyć, że w wystąpieniach i dyskusjach podejmowanych przez przedstawicieli różnych instytucji i środowisk naukowych zaprezentowano problematykę sprawiedliwości ekologicznej w różnych ujęciach. Tezy wygłoszone podczas konferencji oraz końcowe podsumowanie pozwalają na usystematyzowanie zagadnień związanych ze sprawiedliwością ekologiczną zarówno w teorii, jak również w praktyce.

Podczas konferencji poruszono wiele zagadnień, co dało efekt wszechstronnego i wielopłaszczyznowego ujęcia problematyki sprawiedliwości ekologicznej. Było to pierwsze tego rodzaju przedsięwzięcie poświęcone wspomnianej problematyce. Zgłoszone podczas konferencji problemy i wątpliwości stanowiące będą inspiracją do prowadzenia dalszych badań w tym zakresie. Konferencję należy uznać za ogromny sukces organizatorów i początek pionierskich badań w zakresie sprawiedliwości ekologicznej. Wyniki tych badań oraz szersze rozważania nad analizowaną problematyką, stanowiące rozwinięcie kwestii prezentowanych w poszczególnych wystąpieniach opublikowane zostały w publikacji pokonferencyjnej *Sprawiedliwość ekologicz-*

na w prawie i praktyce pod red. T. Bojara-Fijałkowskiego wydanej w 2016 r. Ze względu na duże zainteresowanie ze strony autorów nie wszystkie przygotowane artykuły zostały zawarte we wskazanej publikacji. Pozostałe prace ukażą się w kolejnym tomie, którego wydanie planowane jest na 2018 rok.

mgr Łukasz Ciołek – Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa,
Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach